

Streszczenie popularnonaukowe w języku polskim

Teatr, taniec i inne widowiska zawsze wykorzystywały nowe technologie. Druga połowa XX i XXI wieku to czasy artystów scenicznych, którzy eksperymentowali z nowymi mediami. Dziś – projekcje, systemy wideo i dźwiękowe to tylko kilka z wielu środków przekazu wykorzystywanych przez twórców. Współcześni artyści zmieniają stare formy wykonawcze, korzystając z nowych mediów. Ponadto – niektórzy z nich zajmują się przede wszystkim tworzeniem nowych środków komunikacji. To wszystko sprawia, że oglądając współczesne widowiska, doświadczamy związku technologii medialnych ze starymi formami.

Cel projektu

Wbrew pozorom – to doświadczenie nie jest specyficzne tylko dla naszych czasów. Chociaż zagadnienie to nie jest dobrze zbadane – celem projektu jest jego lepsze poznanie. Refleksja nad opisanym problemem badawczym prowadzi do sformułowania szeregu pytań. Jak technologia zmieniła sztuki widowiskowe w poprzednich stuleciach? Jak „nowe media” wpłynęły na twórczość XIX i pierwszej połowy XX wieku? W jakim stopniu postęp technologiczny wpłynął na sztukę widowiskową?

Opis badań

Projekt testuje nowe spojrzenie na historię relacji sztuk widowiskowych i środków przekazu. „Archeologia mediów” pozwala nam wyszukiwać „nowe w starym” i znajdować niezauważane wcześniej funkcje w dawnych mediach. Obecnie – wiemy dużo o związkach środków przekazu i sztuk widowiskowych – możemy inaczej spojrzeć na dawne eksperymenty twórców.

Projekt dotyczył będzie – przede wszystkim – zrozumienia zjawisk kulturowych i artystycznych. Jednak zbada również sposób działania starych mediów – m.in. teatrów mechanicznych, urządzeń optycznych, wczesnych formy projekcji, scenotechniki XIX i początku XX wieku. Projekt ma charakter międzynarodowy – będzie w nim uczestniczyć wybitny specjalista, archeolog mediów, profesor Erkki Huhtamo (UCLA).

Powody, dla których podjęta została ta tematyka badawcza

Twórczość artystów z Polski i Europy Środkowej XIX i I połowy XX wieku – zainteresowanych postępem technologicznym – jest zagadnieniem nie dość dobrze zrozumianym. Wiele przykładów prac pojawiło się jedynie jako koncepcje lub spekulacje. Twórcy nie zawsze mieli okazję realizować swoje pomysły. Mieli również ograniczony dostęp do technologii. Przyczyniło się to do zapomnienia o ich dokonaniach. Dziś, w nowym kontekście kulturowym, możemy inaczej spojrzeć na te działania. Teatr, taniec i inne formy sztuk wykonawczych są dziś świadome wpływu nowych mediów. Dzięki temu możemy przyjrzeć się dawnym eksperymentom twórców łączących zainteresowanie sceną i technologią.

Najważniejsze spodziewane efekty

Nowa perspektywa na zapomnianą twórczość może pozwolić na rewizję historii mediów i widowisk. Projekt daje również szansę porównania eksperymentów peryferyjnych twórców z lepiej opisywaną działalnością z innych regionów. Możliwe będzie również wskazanie lokalnej specyfiki i oryginalnych pomysłów artystów, których walory można docenić współcześnie – w dobie wszechobecności nowych mediów.